

Viite

Asia

Eurooppa-neuvosto 15.–16.10.

Eurooppa-neuvoston 15.–16.10. aiheina olivat covid-19, EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan (UK) suhteet sekä ilmastonmuutos. Ulkosuhteiden osalta pääaihe oli EU-Afriikka-suhteet.

Eurooppa-neuvosto korosti EU-tason koordinaatiota Covid-19-pandemian torjumiseen liittyen. Se piti huolestuttavana sitä, etteivät neuvottelut UK:n kanssa ole edistyneet riittävästi, pyysi komissiota jatkamaan neuvotteluja ja kehotti UK:ta tulemaan vastaan kannoissaan.

Kokouksessa käytiin suuntaa antava keskustelu EU:n uudesta 2030-ilmastotavoitteesta ja asiaan palataan joulukuussa. Eurooppa-neuvosto korosti EU-Afriikka-kumppanuuden vahvistamista.

Covid-19

Eurooppa-neuvosto kävi keskustelun covid-19-pandemian hoidosta ja esitti vakavan huolensa tämänhetkisestä epidemiologisesta tilanteesta. Eurooppa-neuvosto korosti EU-tason koordinaatiosta covid-19:n torjunnassa ja ilmaisi tyytyväisyytensä asiassa saavutettuun edistymiseen, johon kuuluvat mm. suositus koordinoitua lähestymistavasta vapaan liikkuvuuden rajoittamiseen sekä rokotteen kehittämiseen ja jakeluun liittyvä EU-tason työ. Eurooppa-neuvosto sopi palaavansa säännöllisesti tähän asiaan, ml. videokokouksia hyödyntäen.

EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan (UK) suhteet

Eurooppa-neuvosto muistutti, että siirtymäkausi päättyy 31. joulukuuta 2020, ja pani huolestuneena merkille, ettei edistyminen unionin kannalta keskeisissä kysymyksissä ole edelleenkaan riittävää. Eurooppa-neuvosto vahvisti EU:n pyrkimyksen mahdollisimman läheiseen kumppanuuteen UK:n kanssa 25. helmikuuta 2020 annettujen neuvotteluohjeiden ja aiemmin sovittujen Eurooppa-neuvoston suuntaviivojen pohjalta.

Eurooppa-neuvosto pyysi komissiota jatkamaan neuvotteluja ja kehotti UK:ta tulemaan vastaan sen verran, että sopimus voidaan saada aikaan. UK:n hallituksen ehdottaman kansallisen sisämarkkinalain osalta Eurooppa-neuvosto edellytti, että erosopimus ja sen pöytäkirjat on pantava täysimääräisesti ja oikea-aikaisesti täytäntöön.

EU-johtajat kehottivat tehostamaan työtä kaikkiin mahdollisiin lopputuloksiin valmistautumiseksi, myös siihen, että sopimukseen ei päästä. He myös pyysivät komissiota harkitsemaan pikaisesti yksipuolisia ja ajallisesti rajoitettuja varotoimenpiteitä, jotka ovat EU:n edun mukaisia.

Ilmastonmuutos

Eurooppa-neuvosto keskusteli komission tiedonannosta EU:n uutta 2030-ilmastotavoitetta koskien ja totesi, että EU:n on lisättävä kunnianhimoaan ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi vuoteen 2050 mennessä. Eurooppa-neuvosto totesi, että EU:n olisi saavutettava päivitetty tavoite kollektiivisesti ja mahdollisimman kustannustehokkaasti. Kaikki jäsenmaat osallistuvat näihin pyrkimyksiin ottaen huomioon kansalliset olosuhteet sekä oikeudenmukaisuus- ja solidaarisuusnäkökohdat. Kaikkien asiaankuuluvien EU:n säädösten ja politiikkojen on edistettävä uutta 2030-ilmastotavoitetta tavoitetta ja ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamista.

Eurooppa-neuvosto pyysi komissiota toteuttamaan jäsenmaiden perusteellisia kuulemisia arvioidakseen erityistilanteita ja antaakseen lisätietoja vaikutuksista jäsenmaiden tasolla. Eurooppa-neuvosto totesi palaavansa asiaan joulukuun kokouksessaan sopiakseen uudesta päästövähennystavoitteesta vuodeksi 2030 ja toimittakseen EU:n päivitetyn kansallisesti määritellyn panoksen YK:n ilmastopöytäkirjan sihteeristölle ennen vuoden loppua.

Ulkosuhteet

Ulkosuhteiden osalta kokouksen pääaihe oli Afrikka. Eurooppa-neuvosto korosti tarvetta vahvistaa strategisia suhteita Afrikkaan sekä yhteisiin etuihin ja jaettuun vastuuseen perustuvaa kumppanuutta Afrikan unionin kanssa. Esillä oli myös tarve solidaarisuuteen ja tiiviiseen yhteistyöhön Covid-19 pandemian torjunnassa. Eurooppa-neuvosto pyysi neuvostoa valmistelevaan marraskuun 2020 loppuun mennessä yhteisen toimintatavan kansainvälisiin velkahelpotustoimiin Afrikan maiden suuntaan.

Eurooppa-neuvoston Afrikka-päätelmissä korostetaan myös kaupallista-, taloudellista- ja investointiyhteistyötä, vihreää ja digitaalista siirtymää, ihmisoikeuksia ja hyvää hallintoa, kestävän rauhan, turvallisuuden ja vakauden tukemista sekä tarvetta tehostaa yhteistyötä Afrikan kanssa monenvälisillä foorumeilla. Eurooppa-neuvosto korostaa tarvetta tasapainoiseen, johdonmukaiseen ja kokonaisvaltaiseen toimintatapaan muuttoliikeasioissa molempia osapuolia hyödyttävän kumppanuuden luomiseksi.

Eurooppa-neuvoston päätelmissä todetaan EU:n työn läpileikkaaviksi teemoiksi yleismaailmalliset arvot, syrjimättömyys sekä kaikille kuuluvat yhtäläiset oikeudet ja yhtäläiset mahdollisuudet, naisten voimaannuttaminen, nuorten osallistaminen, koulutus ja osaaminen, sosiaalinen, taloudellinen ja ympäristön kestävyys sekä hyvä hallintotapa ja oikeusvaltioperiaate, ja viitataan tässä yhteydessä EU:n 2019-24 strategiseen ohjelmaan sekä neuvoston kesäkuun 2020 Afrikka-päätelmiin.

Muiden ulkosuhdeaiheiden osalta Eurooppa-neuvosto ilmaisi päätelmissään solidaarisuutta Liettuaa ja Puolaa kohtaan Valko-Venäjän vastatoimien johdosta sekä Kreikkaa ja Kyprosta kohtaan Turkin toiminnan suhteen. Eurooppa-neuvosto vaati Turkia kunnioittamaan YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmia 550 ja 789 Varoshaan liittyen sekä lieventämään jännitteitä johdonmukaisella ja pysyvällä tavalla.

Eurooppa-neuvosto myös totesi päätelmissään tukevansa kaikkia ponnisteluja totuuden selvittämiseksi MH17-koneen alasampumisesta ja viittasi joulukuussa Eurooppa-neuvostossa käytävään strategiseen keskusteluun EU:n eteläisestä naapurustosta.

LIITTEET

Asiasanat	Afrikka, brexit, Eurooppa-neuvosto, ilmastonmuutos, Iso-Britannia, koronavirukset, Turkki, Valko-Venäjä
Hoitaa	STM, TEM, UM, VNK, YM
Tiedoksi	EUE, LIIVI, LVM, MMM, OKM, OM, PLM, SM, SP, TULLI, VH, VM, VTV
